AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)
2004. november 24.*

A T-393/02. sz. ügyben,

a **Henkel KGaA** (székhelye: Düsseldorf [Németország], képviseli: C. Osterrieth ügyvéd, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

a **Belső Piaci Harmonizációs Hivatal (védjegyek és formatervezési minták) (OHIM)** (képviselik: U. Pfleghar és G. Schneider, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

az OHIM negyedik fellebbezési tanácsának egy fehér, átlátszó flakon formából álló térbeli védjegy lajstromozásával kapcsolatban (R 313/2001-4. sz.) 2002. október 3-án hozott határozata ellen benyújtott keresete tárgyában,

* Az eljárás nyelve: német.

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁGA
(negyedik tanács),

tagjai: H. Legal elnök, V. Tiili és M. Vilaras bírák,
hivatalvezető: J. Plingers tanácsos,

tekintettel az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2002. december 27-én benyújtott keresetlevélre,

tekintettel az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2003. április 24-én benyújtott válaszbeadványra,

a 2004. június 10-i tárgyalást követően,

meghozta a következő

Ítéletet

A jogvita előzményei

1 A felperes 1999. május 5-én a közösségi védjegyről szóló, 1993. december 20-i 40/94/EK módosított tanácsi rendelet (HL 1994. L 11., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 146. o.) alapján közösségi védjegybejelentést tett a Belső Piaci Harmonizációs Hivatalnál (védjegyek és formatervezési minták) (a továbbiakban: OHIM).

2 A lajstromoztatni kívánt védjegy az alábbi térbeli megjelölés (forma) volt:

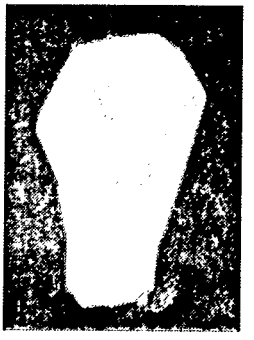

3 A védjegy-bejelentési kérelemben igényelt szín az átlátszó fehér volt.

4 A bejelentést a védjegyekkel ellátható termékek és szolgáltatások nemzetközi osztályozására vonatkozó, felülvizsgált és módosított, 1957. június 15-i Nizzai Megállapodás szerinti 3. és 20. osztályba tartozó árukkal kapcsolatban tették, az alábbi leírással:

— 3. osztály: „Szappanok; fehérítőkészítmények és egyéb, mosásra szolgáló anyagok; tisztító- és fényesítőszerek; illatosított öblítőszerek; porcelán, kő, fa, üveg, fém és műanyag felületek tisztítására szolgáló vegyszerek";

— 20. osztály: „folyadékok, zselék és paszták tárolására szolgáló műanyag dobozok".

5 2000. szeptember 28-án kelt levelében az elbíráló arról tájékoztatta a felperest, hogy védjegye nem rendelkezik megkülönböztető képességgel a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében, ezért – az említett rendelkezésre tekintettel — annak lajstromozása nem lehetséges. Az elbíráló megállapította, hogy a fejére állított palack egyáltalán nem szokatlan a kozmetikai iparban.

6 2000. október 9-én kelt levelében a felperes vitatta azt a megállapítást, hogy a védjegy nem rendelkezik megkülönböztető képességgel. A felperes szerint az érintett forma és annak színe megkülönböztető képességgel ruházza fel a megjelölést.

7 2001. március 23-án kelt határozatában az elbíráló elutasította a védjegybejelentést a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdése b) pontjára történő hivatkozással.

8 2001. március 28-án a felperes fellebbezést nyújtott be az OHIM-hoz az elbíráló határozatával szemben a 40/94 rendelet 59. cikke alapján.

9 Az OHIM negyedik fellebbezési tanácsa, 2002. október 3-án kelt határozatában (a továbbiakban: megtámadott határozat) elutasította a fellebbezést. Nem fogadta el azt, hogy a bejelentett védjegy a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdése b) pontja alkalmazásában valójában alkalmas a megkülönböztetésre. Lényegét tekintve, a fellebbezési tanács azt állapította meg, hogy a bejelentett védjegy olyan formából és színből áll, amelyek a tisztítószerek esetében gyakoriak, és e kettő kombinációja nem alkalmas a megkülönböztetésre. A fellebbezési tanács szerint a bejelentett megjelölés (forma) semelyik jellegzetessége nem alkalmas valójában a megkülönböztetésre, és ezért valószínűtlen, hogy az az átlagfogyasztó, aki kevés figyelmet fordít a tisztítószerek csomagolásának formájára és színére, e jellemzőket úgy észlelné, mint a termék kereskedelmi származására vonatkozó jelölést.

A felek kérelmei

10 A felperes azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

— helyezze hatályon kívül a megtámadott határozatot;

— kötelezze az OHIM-ot a költségek viselésére.

11 Az OHIM azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

— utasítsa el a kereseti kérelmet;

— kötelezze a felperest a költségek viselésére.

Indokolás

12 A felperes egyetlen jogalapra hivatkozik, a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdése b) pontjának megsértésére.

A felek érvei

13 A felperes vitatja a fellebbezési tanács azon értékelését, miszerint a bejelentett védjegy nem rendelkezik megkülönböztető képességgel. Valamely védjegy akkor rendelkezik tényleges megkülönböztető képességgel, ha a vásárlóközönség felfogása szerint lehetővé teszi, hogy valamely vállalkozás áruit vagy szolgáltatásait más vállalkozásokéitól megkülönböztessék. A megkülönböztető képességet a kérelemben szereplő áruk és szolgáltatások tekintetében kell megállapítani (lásd e tekintetben az Elsőfokú Bíróság T-163/98. sz., Procter & Gamble kontra OHIM [BABY-DRY] ügyben 1999. július 8-án hozott ítéletének [EBHT 1999., II-2383. o.] 21. pontját).

14 Azon termékek esetében, amelyek a fogyasztók részére folyékony állapotban kerülnek értékesítésre, a felperes állítása szerint a csomagolás – jelen esetben a palack formájú doboz — kialakításában a gyártóknak széles választási lehetőség áll rendelkezésére. A vásárlók ennek tudatában vannak, és azt is tudják, hogy a gyártók a csomagolást úgy alakítják ki és alkalmazzák, hogy az egyben az áruk származásának jelölésére szolgál. A felperes megemlíti a Coca-Cola-üveg formájának példáját – amely szerinte a világon mindenhol közismert — mint annak bizonyítékát, hogy egy üveg formája különösen alkalmas lehet a termék származásának jelölésére.

15 Az ügy tárgyát képező formát illetően a felperes, az általa szolgáltatott példák alapján, azt állítja, hogy a flakon sok olyan különleges jellemzővel rendelkezik, amely egyértelműen megkülönbözteti azt más, hasonló áruk esetében alkalmazott doboztól. A felperes a bejelentett megjelölést (formát) úgy írja le, mint egy különösen lapos palackot, amelynek formája szemből nézve egy papírsárkány (deltoid) geometriai alakjára – azaz egy olyan alapformára, amelyben két, eltérő alapterületű háromszög egy közös oldallal kapcsolódik egymáshoz — emlékeztet, amelynek alsó és felső csúcsa le van kerekítve. A felperes érvelése szerint a felső háromszög, a lekerekítéstől eltekintve, majdnem egyenlő oldalú háromszög, míg az alsó háromszög egyenlő szárú háromszög, a palack pedig egy kupakkal záródik.

16 A felperes leírása szerint a kupak, amely „nem átlátszó műanyagból" készül, alapvetően egy hexaéder alakú alapelemből áll, amely oldalsó éleinek és szemben lévő éleinek hossza megközelítőleg 1:2 arányban viszonyul egymáshoz. A kupak, amelynek mérete körülbelül 20%-át teszi ki a flakon teljes méretének, szemből és hátulról nézve V alakú, amely fölfelé szélesedik, illetve összeér a palacktest széleivel. A kupak felett található flakontest lapos, és átlátszó tejszerű műanyagból készül. Felülnézetből a teteje elvékonyított, ezáltal derékszögű felületet képez, szemből és hátulnézetből pedig a felület enyhén domború. A flakontest maximális szélessége nagyjából a kupak oldalsó szélei hosszával egyenlő.

17 A felperes állítása szerint a szóban forgó flakon szándékosan tér el az ilyenfajta flakonoknál hagyományosan megszokottól. A felperes azt állítja, hogy a dobozt sok kiszögellés, él és felület jellemzi, ami annak kinézetét egy kristályhoz teszi hasonlóvá, amelyet a tejfehér szín még külön kiemel. A flakonnak szándékosan szögletes és „agresszív" a külseje, mivel az egy WC-tisztító termék utántöltőjeként való használatra szolgál. A felperes fenntartja, hogy a többi flakontól eltérően, a doboz kupakja az összbenyomás integráns részét képezi, ezáltal a csomagolásnak olyan külsőt kölcsönözve, mintha az egy önálló tárgy lenne. Végül a felperes hozzáteszi, hogy a flakon abban is eltér a közismert formáktól, hogy különösen lapos.

18 A felperes kiemeli, hogy védjegyét nemzetközi védjegyként a védjegyek nemzetközi lajstromozásáról szóló, Madridban 1989. június 27-én elfogadott madridi megállapodás jegyzőkönyve alapján lajstromozták. Az Európai Közösségek tizenegy tagállama, nevezetesen a Belga Királyság, a Dán Királyság, a Németországi Szövetségi Köztársaság, a Spanyol Királyság, a Francia Köztársaság, az Olasz Köztársaság, a Luxemburgi Nagyhercegség, a Holland Királyság, az Osztrák Köztársaság, a Portugál Köztársaság, és a Finn Köztársaság nem emelt kifogást annak lajstromozásával szemben. A Dán Királyság eredetileg ugyan lajstromozást kizáró okokra hivatkozott, de a dán védjegyhivatal végül lehetővé tette a védjegy

lajstromozását, azzal az érveléssel, hogy követi az OHIM térbeli védjegyekkel kapcsolatos gyakorlatát. A felperes hozzáteszi, hogy a szóban forgó védjegyet Svájcban is lajstromozták mint térbeli védjegyet.

19 Az OHIM álláspontja szerint a fellebbezési tanács helyesen állapította meg, hogy a szóban forgó térbeli védjegy nem rendelkezik megkülönböztető képességgel.

20 Ahhoz, hogy a csomagolás védjegyet képezhessen, alkalmasnak kell lennie arra, hogy a fogyasztó számára útbaigazítást adjon az áru gyártójára vagy forgalmazójára vonatkozóan, a fogyasztó döntését ezáltal a vásárlás irányába terelve, mivel az áru csomagolása csak ilyen esetben garantálhatja az áru származásának azonosítását, vagyis hogy az azzal megjelölt árukat vagy szolgáltatásokat egyetlen vállalkozás ellenőrzése mellett állították elő (a Bíróság C-39/97. sz., Canon-ügyben 1998. szeptember 28-án hozott ítéletének [EBHT 1998., I-5507. o.] 28. pontja).

21 Az OHIM külön kiemeli, hogy azoknak az áruknak a kiszerelését, amelyeket nem lehet csomagolás nélkül forgalmazni, a fogyasztók úgy fogják fel mint csupán az árut védő csomagolást. A tömegtermékek esetén, mint jelen esetben is, a fogyasztók nem kötik össze gondolatban a termék formáját vagy csomagolását annak kereskedelmi származásával. A fogyasztók csak akkor fogják fel a termék tényleges csomagolását a termék származásának jelöléseként, ha a csomagolás önmagában képes felkelteni az érdeklődésüket, például amikor a csomagolás egyértelműen eltér az adott termékek esetén használttól. Az OHIM az Elsőfokú Bíróság T-88/00. sz., Mag Instrument kontra OHIM (Zseblámpák formája) ügyben 2002. február 7-én hozott ítéletének (EBHT 2002., II-467. o.) 37. pontjára hivatkozik, amely szerint bár az érintett fogyasztó hozzászokott, hogy — a formatervezési minták széles skáláján belül — a szóban forgókhoz hasonló formákkal találkozzon, meg kell állapítani, hogy az ilyen formák inkább egy szokásos forma változatainak tűnnek, mint a gyártóra vagy forgalmazóra utaló megjelölésnek.

22 Az OHIM véleménye szerint értékelni kell, hogy a csomagolás milyen benyomást kelt a célközönségben. Ehhez pedig annak az átlagos fogyasztónak a vélhető elvárásait kell figyelembe venni, aki szokásosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő (a Bíróságnak a C-210/96. sz., Gut Springenheide és Tusky ügyben 1998. július 16-án hozott ítéletének [EBHT 1998., I-4657. o.] 31. pontja).

23 Az OHIM szerint a fellebbezési tanács helyesen értékelte a megjelölésnek az érintett vásárlóközönség általi észlelését. Habár a szóban forgó tárolódoboz formatervezése valóban rendelkezik néhány különleges jellemzővel a kategóriáján belül, mint például annak formája és színe, amelyek megkülönböztetik azt a piacon az azonos típusú termékek esetén szokásosan használt tárolódobozoktól, azonban ez nem elegendő a megkülönböztető képesség meglétének megállapításához, amelyhez az szükséges, hogy a termék alkalmas legyen a fogyasztók képzetében annak kereskedelmi származásának jelölésére.

24 A különleges színbeli jellemzőket illetően az OHIM úgy véli, hogy az általános tapasztalat szerint a fehér kupak, illetve az átlátszó flakon az érintett szektorban meglehetősen szélesen elterjedt. A választott színek nem tekinthetők szokatlannak. Az OHIM szerint az átlátszó flakontest nem minősül színválasztásnak a kifejezés helyes értelmezése szerint. A tárolódoboz másodlagos jelentőségűvé válik akkor, amikor a fogyasztók az abban foglalt anyagot, illetve ezen anyag színét észlelik közvetlenül.

25 Ami a felperes azon érvét illeti, miszerint a szóban forgó tárolódoboz formája egyértelműen megkülönböztethető a többi WC-tisztító termékétől, az OHIM megjegyzi, hogy a felperes védjegy-bejelentési kérelmét több termékre vonatkozóan nyújtotta be, amelyek a 3. és a 20. osztályba tartoznak, és az árujegyzék nagyon kiterjedt, magában foglalja a fogkrémtubusokat, a kozmetikai termékeket – például a tusológélt — és a mosogatószereket is, amelyek tekintetében a szóban forgó forma szokásosan használatos. Habár a felperes a bejelentett formát kizárólag WC-tisztító szerekhez kívánja használni, az OHIM szerint a közösségi védjegybejelentésben

foglalt minden termék tekintetében meg kell vizsgálni a forma megkülönböztető képességét.

26 Az OHIM elismeri, lehetséges, hogy számos, a piacon szereplő tárolódoboz eltérő formával rendelkezik, mint a bejelentett megjelölés (forma). Ez azonban semmiképpen sem jelenti azt, hogy a szóban forgó megjelölés önmagában véve is rendelkezik megkülönböztető képességgel. Az OHIM szerint a választott formának olyan különleges jellegzetességekkel kell rendelkeznie, amelyek képesek felkelteni a fogyasztók érdeklődését, ami azt jelenti, hogy annak egyértelműen eltérőnek kell lennie a szokásos formáktól. Továbbá, az a tény, hogy egy árut tartalmazó tárolódoboz fejjel lefelé áll, nem képez olyan különleges jellegzetességet, amely képes felkelteni a fogyasztók érdeklődését; épp ellenkezőleg, ez a kiszerelési mód viszonylag elterjedt, például fogkrémtubusok esetében. Jelen esetben az OHIM vélekedése szerint a fogyasztók nem következtetnek arra a mosogató- vagy tisztítószerek választott csomagolási módjából, hogy az a termékek kereskedelmi származásának jelölésére szolgál. Ezek alapján az OHIM szerint még a tárolódoboz egyes elemeinek kombinációja sem képes arra, hogy az alapján a fogyasztók a bejelentett formát ne úgy észleljék, mint egy puszta csomagolási formát; végeredményben tehát a fogyasztók nem fogják észlelni az áruk kereskedelmi származását.

27 Az OHIM ezért arra a következtetésre jutott, hogy a bejelentett védjegy semmilyen szempontból nem rendelkezik a lajstromozáshoz előírt minimális megkülönböztető képességgel.

28 Ezen kívül, ami a korábbi nemzeti lajstromozásokat illeti, az OHIM elismeri, hogy kívánatos lenne, hogy a tagállamok és az OHIM gyakorlata megegyezzen, azonban jogi szempontból a tagállamok hatóságai nincsenek kötve az OHIM határozataihoz, és fordítva. Ezért a tagállamokban már megtörtént lajstromozások csupán olyan tényezőt képeznek, amelyet figyelembe lehet venni, azonban nem lehet nekik ügydöntő súlyt tulajdonítani (az Elsőfokú Bíróság T-331/99. sz., Mitsubishi HiTec Paper Bielefeld kontra OHIM [Giroform] ügyben 2001. január 31-én hozott ítéletének [EBHT 2001., II-433. o.] 26. pontja).

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

29 A 40/94 rendelet 4. cikke szerint az áru vagy a csomagolás formája akkor lehet közösségi oltalom tárgya, ha a megjelölés alkalmas arra, hogy valamely vállalkozás áruit vagy szolgáltatásait megkülönböztesse más vállalkozások áruitól vagy szolgáltatásaitól. Ezenkívül, a 7. cikk (1) bekezdésének b) pontja úgy rendelkezik, hogy azok a megjelölések, amelyek nem alkalmasak a megkülönböztetésre, nem részesülhetnek védjegyoltalomban.

30 Először is emlékeztetni kell arra, hogy az ítélkezési gyakorlat értelmében a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) pontja által érintett védjegyek különösen azok a védjegyek, amelyeket az érintett vásárlóközönség szempontjából a kereskedelemben rendszerint az érintett áruk vagy szolgáltatások bemutatására használnak vagy legalábbis konkrét utalás alapján feltételezhető róluk, hogy ilyen módon használhatják őket (az Elsőfokú Bíróság T-79/01. és T-86/01. sz., Bosch kontra OHIM [Kit Pro és Kit Super Pro] ügyben 2002. november 20-án hozott ítéletének [EBHT 2002., II-4881. o.] 19. pontja, valamint a T-305/02. sz., Nestlé Waters France kontra OHIM [palack formája] ügyben 2003. december 3-án hozott ítéletének [EBHT 2003., II-5523. o.] 28. pontja). Egyébként az ezen rendelkezés által érintett megjelölések nem képesek betölteni a védjegy alapvető rendeltetését, nevezetesen az áru vagy szolgáltatás kereskedelmi eredetének azonosítását, lehetővé téve ily módon az adott védjeggyel megjelölt áru vagy szolgáltatás vásárlója számára, hogy későbbi vásárlás alkalmával pozitív tapasztalat esetén ugyanazt válassza, míg mást válasszon, amennyiben a védjegyről negatív tapasztalatot szerzett (az Elsőfokú Bíróság T-79/00. sz., Rewe-Zentral kontra OHIM [LITE] ügyben 2002. február 27-én hozott ítéletének [EBHT 2002., II-705. o.] 26. pontja; a fent hivatkozott, Kit Pro és Kit Super Pro ügyben hozott ítéletének 19. pontja; a T-324/01. és T-110/02. sz., Axions és Belce kontra OHIM [barna színű szivar formája és aranyrúd formája] ügyben 2003. április 3-án hozott ítéletének [EBHT 2003, II-1897. o.] 29. pontja, valamint a fent hivatkozott „palackforma" ügyben hozott ítéletének 28. pontja).

31 Továbbá ami a térbeli védjegyeket illeti, minél inkább hasonlít a bejelentett forma ahhoz a formához, amelyben a szóban forgó áru a legvalószínűbben megjelenik, annál nagyobb a valószínűsége annak, hogy a forma a 40/94 rendelet 7. cikke (1)

bekezdésének b) pontja értelmében nem alkalmas megkülönböztetésre. Ezzel szemben viszont rendelkezik megkülönböztető képességgel az olyan védjegy, amely jelentős mértékben eltér az ágazat normáitól vagy szokásaitól, és ebből eredően betölti alapvető eredeti rendeltetését (a Bíróság C-218/01. sz., Henkel-ügyben 2004. február 12-én hozott ítéletének [EBHT 2004., I-1725. o.] 49. pontja, valamint a C-456/01. P. és C-457/01. P. sz., Henkel kontra OHIM ügyben 2004. április 29-én hozott ítéletének [EBHT 2004., I-5089. o.] 39. pontja).

32 A védjegyek megkülönböztető képességét kizárólag egyrészt a bejelentett áruk vagy szolgáltatások szempontjából, másrészt az érintett vásárlóközönség észlelése szempontjából lehet értékelni (a fent hivatkozott LITE-ügyben hozott ítélet 27. pontja, és Kit Pro és Kit Super Pro ügyben hozott ítélet 20. pontja).

33 Ki kell emelni, hogy a védjegy-bejelentési kérelem árujegyzékében szereplő áruk olyan hétköznapi fogyasztási cikkek, amelyek a fogyasztók összességét veszik célba. Ezért a bejelentett védjegy megkülönböztető képességét az ésszerűen tájékozott, kellően figyelmes és körültekintő átlagfogyasztó feltételezett elvárásaira figyelemmel kell értékelni (a Bíróságnak a C-342/97. sz. Lloyd Schuhfabrik Meyer-ügyben hozott ítéletének [EBHT 1999., I-3819. o.] 26. pontja)].

34 Szintén emlékeztetni kell arra, hogy a védjegyeknek az érintett vásárlóközönség általi érzékelését befolyásolja annak figyelmének szintje, amely aszerint változhat, hogy milyen típusú árukról vagy szolgáltatásokról van szó (lásd értelemszerűen a Lloyd Schuhfabrik Meyer-ügyben hozott ítélet 26. pontját). Köztudott tény, hogy a mosó- és tisztítószerek piacának — ahol igen erős a verseny — minden szereplője szembesül az említett termékek forgalmazásának csomagolástechnikai követelményével, és kötelesek azokat megfelelően címkézni. E feltételek mellett a piaci szereplők erőteljesen ösztönzöttek, hogy áruikat a versenytársak termékeihez képest azonosíthatóvá tegyék, különösen külsejüket és csomagolásuk kialakítását illetően,

annak érdekében, hogy felkeltsék a fogyasztók figyelmét. Ezért tehát úgy tűnik, hogy az átlagfogyasztó annyiban képes az érintett áruk csomagolásának formáját teljes mértékben úgy érzékelni, mint az áruk gyártójára vagy forgalmazójára utaló megjelölést, amennyiben e forma olyan jellegzetességekkel rendelkezik, amelyek elegendőek ahhoz, hogy megragadják a figyelmét (lásd e tekintetben a fent hivatkozott „palackforma" ügyben hozott ítélet 34. pontját).

35 Megjegyzendő továbbá, hogy a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) pontja nem tesz különbséget a különféle védjegytípusok között. Ennélfogva nem helyes a magából az áru formájából vagy annak csomagolása formájából álló térbeli védjegyek megkülönböztető képességének értékelésekor a más típusú védjegyeknél alkalmazottaknál szigorúbb kritériumokat alkalmazni (lásd e tekintetben a fent hivatkozott „palackforma" ügyben hozott ítélet 35. pontját).

36 A megtámadott határozatban a fellebbezési tanács azt állapította meg, hogy a bejelentett védjegy nem rendelkezik megkülönböztető képességgel, figyelemmel arra, hogy „a szóban forgó megjelölés alapvetően egy tárolódoboz, amelynek formája egy olyan fejtetőre állított körteformára hasonlít, amelynek egyik vége szélesebb, másik vége keskenyebb, az oldalai pedig többé-kevésbé laposnak mondhatók". A fellebbezési tanács továbbá megállapította, hogy „e tulajdonságok egyike sem mondható megkülönböztető jellegűnek, sem önmagában, sem együttesen véve", „emiatt a szóban forgó forma nem tekinthető valójában megkülönböztető jellegűnek", „sem az elvékonyított oldalak, sem a lapos alsó és felső részek nem változtatnak alapvetően a forma által keltett összbenyomáson", és „nem valószínű, hogy az érintett fogyasztó észrevenné ezeket a jellegzetességeket, és úgy érzékelné azokat, mint egy adott kereskedelmi származás feltüntetését". Ami a forma tekintetében igényelt színek kombinációját illeti, a fellebbezési tanács megállapította, hogy az sem erősíti a védjegy megkülönböztető képességét. A fellebbezési tanács ezért megállapította, hogy „e térbeli jellemzők és egy megkülönböztetésre nem alkalmas szín olyan kombinációja, amelynek révén a megjelölés nem rendelkezik minimális megkülönböztető képességgel sem, nem képezhet védjegyet".

37 Emlékeztetni kell arra, hogy ahhoz, hogy értékelni lehessen azt, hogy a szóban forgó flakon formáját úgy észleli-e a vásárlóközönség, mint az áru eredetének megjelölését, elemezni kell az említett flakon külső megjelenése által keltett összbenyomást (lásd e tekintetben a Bíróság C-251/95. sz., SABEL-ügyben 1997. november 11-én hozott ítéletének [EBHT 1999., I-6191. o.] 23. pontját; valamint a fent hivatkozott „palackforma" ügyben hozott ítélet 39. pontját).

38 Jelen esetben a bejelentett védjegy egy átlátszó, fehér flakon formájából áll. Tulajdonképpen egy olyan műanyag dobozról van szó, amely egy átlátszó flakontestből és egy fehér kupakból áll. A tárolódoboz az első és hátsó lapján egy a vége felé kiszélesedő V-profilt mutat, a flakontest oldalsó szélei pedig egymáshoz közelítenek. A tárolódoboz fejtetőre állítva áll.

39 Ami a különféle elemek értékelését illeti, megjegyzendő, hogy az olyan megjelölés, amelynek egyik eleme sem rendelkezik megkülönböztető képességgel, rendelkezhet megkülönböztető képességgel, amennyiben konkrét jelek utalnak arra, hogy különösen az a mód, ahogyan a különféle elemek összetevődnek, többletet ad a megjelölésnek az azt alkotó elemek puszta és egyszerű összetételéhez képest (lásd e tekintetben a Bíróság fent hivatkozott, Kit Pro és Kit Super Pro ügyben hozott ítéletének 29. pontját, valamint a fent hivatkozott „palackforma" ügyben hozott ítéletének 40. pontját).

40 Ami pedig különösen a szóban forgó formát illeti, meg kell állapítani, hogy a felek által a Bíróság elé terjesztett dokumentumok megvizsgálásából kiderült, hogy az alkotóelemek kombinációja valóban egyedi jelleget kölcsönöz a terméknek, és ezáltal az egyáltalán nem tekinthető általánosnak az összes szóban forgó termék esetében. Ki kell emelni, hogy a lajstromoztatni kívánt tárolódoboz rendelkezik néhány olyan jellemzővel, amely megkülönbözteti a többi mosogató- és tisztítószer esetében a piacon szokásosan használtaktól. E tekintetben megjegyzendő, hogy ahogyan a felperes állítja, a szóban forgó tárolódoboz különösen szögletes, és e sarkok, az élek és az oldalak a formáját egy kristályhoz teszik hasonlóvá. Ezenfelül, a tárolódoboz azt a benyomást kelti, mintha egy önálló tárgy lenne, mivel a tárolódoboz kupakja beleilleszkedik annak összképébe. Végül pedig, a tárolódoboz különösen lapos. Ez a kombináció így a szóban forgó flakonnak egyedi és a megszokottól eltérő megjelenést kölcsönöz, amely valószínűleg felkelti az érintett vásárlóközönség

figyelmét, és lehetővé teszi a számára – ha már ismerős lesz neki a szóban forgó áruk csomagolásának formája — azt, hogy a védjegy-bejelentési kérelemben szereplő árukat megkülönböztesse azoktól, amelyek kereskedelmi szempontból máshonnan származnak (lásd e tekintetben az Elsőfokú Bíróságnak a DaimlerChrysler kontra OHIM (Calandre) ügyben 2003. március 6-án hozott ítéletének [EBHT 2003., II-701. o.] 46. és 48. pontját, valamint a már korábban idézett „palack formája" ügyben hozott ítélet 41. pontját).

41 Továbbá, tekintettel a hasonló termékeknél használt tárolódobozokra, illetőleg különösen a felperes által felhozott példákra, meg kell állapítani, hogy a flakon átlátszó, fehér mivolta nincs hatással azon megjelölés (forma) megkülönböztető képességére, amelynek a lajstromozását kérték.

42 Összegezve tehát emlékeztetni kell arra, hogy a megkülönböztető képesség minimális foka is elegendő ahhoz, hogy a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) pontjában foglalt kizáró ok ne legyen alkalmazható (lásd az Elsőfokú Bíróság T-34/00. sz., Eurocool Logistik kontra OHIM [EUROCOOL] ügyben 2002. február 27-én hozott ítéletének [EBHT 2003., II-683. o.] 39. pontját, valamint ebben az értelemben a fent hivatkozott Calandre-ügyben hozott ítélet 49. pontját). Ennélfogva a fentiekben kifejtetteknek megfelelően, a bejelentett védjegy több elem kombinációjából tevődik össze, jellegzetes megjelenítésben, amely megkülönbözteti azt az érintett termékek esetében a piacon fellelhető többi formától, és ezért meg kell állapítani, hogy a bejelentett védjegy – egészében szemlélve — rendelkezik az előírt minimális megkülönböztető képességgel.

43 Azt is ki kell emelni, hogy az Európai Közösséget alkotó 15 tagállamból 11 tagállam a védjegy-bejelentési kérelem benyújtásának időpontjában nem emelt kifogást az ugyanezen formából álló nemzetközi védjegynek a védjegyek nemzetközi lajstromozásáról szóló madridi rendszer alapján történő lajstromozásával szemben. Ennek folytán tizenegy tagállamban, nevezetesen Belgiumban, Dániában, Németországban, Spanyolországban, Franciaországban, Olaszországban, Luxemburgban, Hollandiá-

ban, Ausztriában, Portugáliában és Finnországban a védjegy ugyanolyan hatályú oltalmat élvez, mintha azt közvetlenül az érintett ország nemzeti védjegyhivatalánál lajstromozták volna.

44 A fellebbezési tanács helyesen állapította meg a megtámadott határozatában, hogy az OHIM-nak minden egyes esetben külön vizsgálatot kell elvégeznie.

45 A közösségi védjegyszabályozás ugyanis szabályok együtteséből álló, autonóm és sajátos célokat követő rendszer, amelynek alkalmazása független a nemzeti rendszerektől (az Elsőfokú Bíróság T-32/00. sz., Messe München kontra OHIM [electronica] ügyben 2000. december 5-én hozott ítéletének [EBHT 2000., II-3829. o.] 47. pontja). Ebből következően, valamely megjelölés közösségi védjegyként történő lajstromozhatóságát kizárólag a vonatkozó közösségi jogszabályok alapján kell értékelni. Ezért sem az OHIM, sem adott esetben a közösségi bíró nincsen kötve a valamely tagállamban vagy harmadik országban hozott, a megjelölés nemzeti védjegyként való lajstromozhatóságát elismerő határozatokhoz (a fent hivatkozott, „zseblámpa formája" ügyben hozott ítélet 41. pontja).

46 Mindazonáltal a tagállamokban már megtörtént lajstromozások csupán olyan tényezőt képeznek, amelyet figyelembe lehet venni, azonban nem lehet nekik ügydöntő súlyt tulajdonítani [az Elsőfokú Bíróság T-122/99. sz., Procter & Gamble kontra OHIM [szappan formája] ügyben 2000. február 16-án hozott ítéletének [EBHT 2000., II-265. o.] 61. pontja; a T-24/00. sz., Sunrider kontra OHIM [VITALITE] ügyben 2001. január 31-én hozott ítéletének [EBHT 2001., II-449. o.] 33. pontja, valamint a T-337/99. sz., Henkel kontra OHIM [Piros és fehér, kerek tabletta] ügyben 2001. szeptember 19-én hozott ítéletének [EBHT 2001., II-2597. o.] 58. pontja). Így e lajstromozások segítséget nyújthatnak az elemzéshez a közösségi védjegy lajstromozhatóságának eldöntésében (az Elsőfokú Bíróság T-222/02. sz., HERON Robotunits kontra OHIM [ROBOTUNITS] ügyben 2003. november 26-án hozott ítélete [EBHT 2003., II-4998. o.] 52. pontja).

47 Ahogyan az Elsőfokú Bíróság a fenti 40. pontban megállapította, a bejelentett térbeli védjegy a megszokottól eltérő, és alkalmas arra, hogy a szóban forgó termékeket megkülönböztesse a más kereskedelmi származású ilyen termékektől. Ezt az álláspontot támasztja alá az a tény is, hogy a felperesnek a jelen ügyben szereplő, bejelentett védjegyével azonos formából álló térbeli védjegyét 11 tagállamban lajstromozták.

48 A fentiekből – a felperes által előterjesztett többi érvről való döntés szükségessége nélkül — az következik, hogy a fellebbezési tanács helytelenül állapította meg, hogy a bejelentett védjegy nem rendelkezik megkülönböztető képességgel a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdés b) pontja értelmében.

49 Ebből következően a jogalapot megalapozottnak kell nyilvánítani, és a megtámadott határozatot hatályon kívül kell helyezni.

A költségekről

50 Az eljárási szabályzat 87. cikkének 2. §-a alapján az Elsőfokú Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte.

51 Mivel az OHIM pervesztes lett, a felperes kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG (negyedik tanács)

a következőképpen határozott:

1) **A Belső Piaci Harmonizációs Hivatal (védjegyek és formatervezési minták) negyedik fellebbezési tanácsának (az R 313/2001-4. sz. ügyben) 2002. október 3-án hozott határozatát hatályon kívül helyezi.**

2) **Az alperest kötelezi a költségek viselésére.**

Legal Tiili Vilaras

Kihirdetve Luxembourgban, a 2004. november 24-i nyilvános ülésen.

H. Jung

hivatalvezető

H. Legal

elnök